

MISKOLCI TÉLI TÁRLAT '70

KERÉNYI KOKAS
NAGY GY. Martyn
Romanovszky nagy
KISS PETŐ RÉTI Kmetty
SZABÓ NAGY DEBRECZENI LENKEY DALY kovács TELLINGER
ASSZONYI Kunk CSABAI PAPP
Juvinyi kishonathi NÉMETH bálint
Mamaroff kengyel BIRŐ Feleky TENKÁCS
BLASKÓ szurcsik KORKOS BARCZI
CSOHÁNY Sere BIHARI PATÁKI KISS Berki
GERZSON Mészáros ÁSZTAI BOZSIK
NAGY Lukovszky PÁSZTOR VARGA
VIGH Zsigmond
kiss nagy

MISKOLCI TÉLI TÁRLAT '70

MISKOLCI TÉLI TÁRLAT '70

Ez a kiállítás (az első Téli Tárlat) sokféle jó gondolatot ébreszthet a látogatóban.

Itt van mindjárt például az a tanulság is, melyet maga a kezdeményezés kínál. Igaz, megszokhattuk, hogy ez a galéria az Avas alján időről időre összegyűjti és okulásunkra, gyönyörűségünkre bemutatja a szűkebb és tágabb haza alkotásait; de éppen az a tény elgondolkoztató és örömdetes, hogy megszokhattuk ezt. Ideje is rámutatni talán, hogy az a rendszeres, állhatatos munka, amely itt folyik, már-már egy történelembe ágyazható folyamat része. Érdemes idejében észrevennünk, hogy Miskolc (s az ország rész is, melynek fővárosa) a szemünk láttára teremti meg saját képzőművészeti hagyományát, hogy okos, céltudatos művészetpártoló szorgalommal szerzi meg magának mindazt, amit a múlt megtagadott tőle. E törekvés mérlegét ma még nyilván korai lenne felállítani; annyi azonban már vitathatatlanul látszik, hogy kisebb-nagyobb kitérői ellenére is jó út ez, messzire és magasba visz: a mind önállóbb és mind elmélyültebb művészeti, szellemi élet felé.

Ha úgy tetszik, emellett bizonyít most az új szerkezetű országos tárlat léte, résztvevőinek névsora, s legfőképp természetesen anyaga is.

Az egészében igazán sikeresnek mondható nyitósorozat után, amely tíz nemzeti szemle megrendezésével s a kiemelkedő produktumok áldozatos díjazásával, egyáltalán: az új, rangos kiállító fórum megteremtésével ezt a dinamikusan fejlődő várost és környékét (reméljük, minden időkre) bekapcsolta a képzőművészeti élet nagy áramkörébe, sőt — hasonlatunknál maradva — egyes műfajokban, mint amilyen a grafika, egyenesen energiákat is juttatott az „országos hálózatba”; nos, e sorozat után nyilvánvaló volt, hogy mindez előbb-utóbb annak a fogalomnak az aktivitását fogja növelni, melyet Miskolc neve e téren már ma is jelent. Hogy az áldozatvállalás, meg az ügyszeretet, melyet eleink találóan virtusnak mondtak volna, helyben is megtermi majd a maga gyümölcseit, növeli a felelősséget, a kritikai érzéket, az elsődlegesség igényét, az önálló szellemi műhely felépítésének eszméjét — nem meglepő tehát, ha ezúttal már meghívásos, gazdaságosabban válogatott, jobban a szülőföldre koncentrált anyaggal találkozunk.

A megújulási képesség mindig az életrevaló erő jele. S vele a differenciáltabb igényeket felismerő értelemé is.

Találkozási, vagy akár metszőpontok szép számmal akadnak mindenfelé. Ez a galéria viszont, úgy tetszik, már arra tart, hogy kiállítóknak—látogatóknak egyaránt megadja a legtöbbet: a konfrontáció, az összevetés lehetőségeit is. Ráadásul nemcsak az egyes műfajok vagy irányzatok, stílusok, áramlatok, iskolák vagy személyiségek között, hanem olyan vetületben is, mely felszámolja végre az olyan idejétmúlt, gyakran szerencsétlen felhangú kategóriákat is, mint amilyenek (például a „vidéki” jelző alkalmazásával) mindig igazságtalanul, művészettörténetileg elfogadhatatlanul ítékeztek. A sebbel-lobbal bonyolított vendégségeknek, futó látogatásoknak amúgy sincsen sok értelme. Annak sem, hogy földrajzi elosztás szerint döntsünk arról, mi lehet kiegészítője valaminek, körítése szinte, és mi viselheti magán az eredetiség pecsétjét. Minden a találkozókat által létrehozott értékektől, a befogadó közeg és a valóban neki szóló műalkotás termékeny találkozásától függ.

Talán nem állok egyedül abbéli véleményemmel, hogy e tételek közvetett kimondására törvényszerűen épp itt, az ország második legnagyobb városában, s ennek az új kezdeményezésnek szárnybontásakor kellett sort keríteni. Még akkor is, ha ennyire kisarkítva, ilyen markánsan ez a vélemény inkább e tárlat anyagának jellegén, szerkezetében tükröződik csak, szándékaiban, irányában fedezhető fel inkább, azt is ide írhatnám: összességében; és már kevésbé egyes művein.

De hiszen: első lépésről van szó. Új rendezői és mérlegelési elvek (s más-résről: a közönség új, kritikusabb érzékenységének) kifejlesztése nem megy máról holnapra. A sajátos igények alapján kimutatott esztétikai érték fogalmának középpontba állítása azonban, s megtisztítása is minden nem hozzá illő (geográfiai-táji, lakóhely szerinti vagy egyéb hasonló) kritériumtól, mindenképpen alapfeltétel; igaz, nemcsak az önállóság, hanem a nagyobb felelősség gondját is magával hozza. Csakhogy ezek egyike sem válik kárára annak, aki a közelben, sem pedig annak, aki távolabb (akár határainkon túl) alkot. Erről a nézőpontról egyébként létfontosságúnak látszik az is, hogy az újabb szerkezetű kiállítások résztvevőinek körét — éppen az össze-

vetés, a művészetben is nélkülözhetetlen dialektika érdekében — nem lenne célszerű sem túlságosan leszűkíteni, sem parttalanná tágítani, bármilyen formális (például „földrajzi”) szempont alapján. Magyarul: csak azt kívánhatjuk, soha ne kelljen megszüntetni azt az egységet s benne azt az izgalmas vibrálást, mely a jobb szó híján helyinek mondható vagy a közelben született művek és az ide máshonnet meghívott alkotások szembesítéséből következik, amennyiben a kritikai versenyfeltételek igazságosan egyenlők. Ez idén például — noha, mint említettem már, inkább a tárlat egészének szándéka a meggyőző — izgalmas lehetőség nyílik a néző előtt e „vibrálásban” annak fölmérésére, milyen változatos, milyen sokféle lehetőség rejlik a mai magyar, megújuló képzőművészetben annak megközelítésére, amit humánumnak szoktunk mondani; és hogy az idő mennyire átalakította közben, mennyire „kinyitotta” a látványra alapozott nyelvezet szókincsét és mondatszerkezeteit. A Téli Tárlat országos keresztmetszetet kínál; s ezen a metszeten mindenekelőtt a tudatosabb, az igényesebb elvonatkoztatás megerősödése ötlük szembe. Az absztrahálás, melyet, mint minden művészet alapelemét, átmenetileg talán veszedelmesnek vagy követhetetlennek hittünk (noha mindig is volt és létezett), elnyerte közben modernebb és valóságos helyét-szerepét; nem az absztrakció kedvéért alkalmaztatik (vagy ha igen, mint néhányszor itt is, akkor eléggé hatástalanul), nem is szorul a tudat „küszöbe” alá a naturalisztikus elképzelés szabályai szerint, hanem annak érdekében munkálkodik, amire rendeltetett: a valóság igazabb felfedezésére. Lám, még a leginkább hagyományosnak tetsző (és az egyszerű „leírástól” szerencsére mindjobban távolodó) tájképeken, portrékon is ott mutatkozik legalábbis az igény a korszerűbb ábrázolásra: a gondolatibbra, karakterisztikusabbra, általánosabb érvényűre. Ennek nyomán nem is a szépelgés marad meg bennünk döntő élményként, hanem ez a kutató hevület, mely ugyan mintha túlságosan is passzívnak, megadónak, a felülettel beérőnek tetszene még az esetek többségében; de amely mindezek ellenére, generálisan, a festészetben-szobrászatban talán kevésbé, a grafikában és éremben viszont bátrabban él már, s úgy törekszik közérthetőségre, hogy szinte kézenfogja nézőjét: induljunk együtt a világ felfedezésének, a szépség birtokbavételének korántsem könnyű, de mindennél ígéretesebb akciójára.

Vagyis cselekvésre szólít, kimozdítani akar a tétlen szemlélődésből, szinte alkotótárssá kér fel: beteljesítve azt, ami a kor művészetének egyik elengedhetetlen sajátja.

Ne akadjunk fenn azon, hogy ebben a társkereső mozdulatban még túlságosan is az érzelmek uralkodnak. Úgy látszik, mai magyar képzőművésztünk még jobban kötődik ehhez az érzelmi (gyakran érzelmes) hagyományhoz, semmint hogy az erősödő elvonatkoztatás-igény a szükséges mértékig eltávolíthatná tőle. Nem véletlenül bukkannak fel a naturalisztikus szemléletmód ellen küzdők fegyvertárában az expresszionizmus eszközei például: hiszen az avantgardból ezt itatja át a legjobban a hangulati, affektív filozófia. Hozzá való vonzódásunk persze érthető, ha arra gondolunk, hogy ez az irányzat merte világgá kiáltani annak idején: az Ember jó, s lealacsonyodása ellen igaz értékeinek felmagasztosításával sokat tehetünk; de ennek a rokonszenvnek teljes hatását (és művészi értelmét!) csak akkor volnánk képesek kibontakoztatni, ha legalább ugyanilyen erővel használnánk fel e gyakran pietizmusba hajló érzelmesség mellett az expresszionizmus forradalmi szárnyának mindig társadalmi élű és harcosan elkötelezett hagyományát is. Enélkül (s most már nemcsak az örökséggel való sáfárkodás kérdéseiről, még kevésbé csupán az expresszionizmusról, hanem sokkal általánosabb tanulságokról van szó) a halk, ábrándos, gazdag, szép élményt kínáló, de néha bizony szürke, megfáradt, elkopott, oktanul visszafogott, színtelen líra nagy és jóindulatú termésében ritka kivételnek fog számítani a hitelesen harsányabb, indulatos, forradalmi energiákkal jobban telített műalkotás; pedig — s ezt képtelenség volna tagadni — a mi korunk elsősorban ezek mielőbbi megjelenését várja.

SZABÓ GYORGY

K A T A L Ó G U S

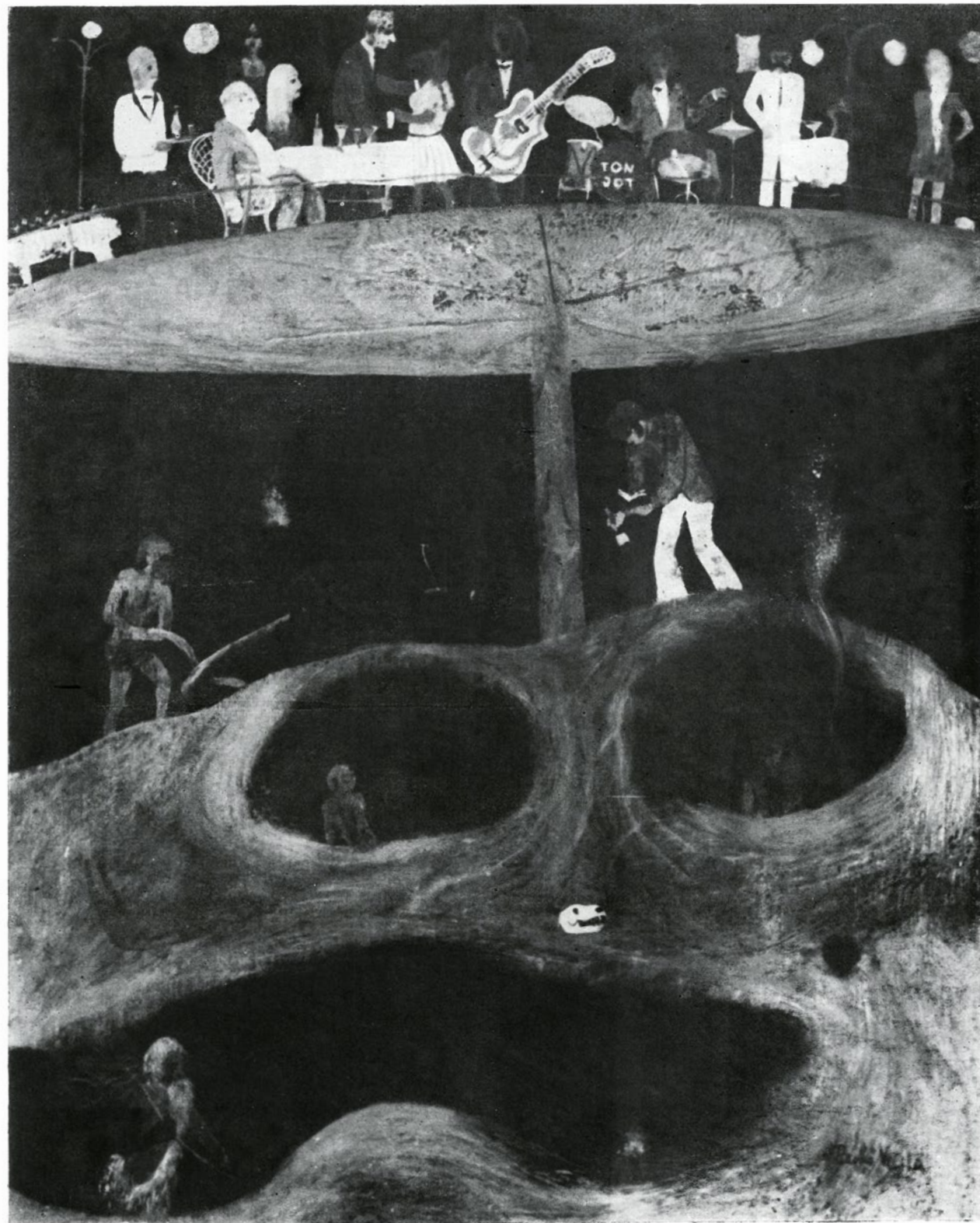
F E S T M É N Y

ÁSZTAI CSABA	Akt Három tétel	olaj, 70x100 cm olaj, 50x70 cm
BÁLINT ENDRE	Elveszett hajlék Eldőlt kereszt Téli Szentendre	olaj, 110x30 cm olaj, 120x50 cm olaj, 85x175 cm
BERKI VIOLA	A próféta Kún László Életformák	olaj, 100x90 cm olaj, 120x90 cm olaj, 82x66 cm
BERNÁTH AURÉL	Aliz erkélyen	olaj, 100x110 cm
BIHARI SÁNDOR	Pöttyös tányéros Madár késsel	olaj, 57x77 cm olaj, 108x62 cm
BLASKÓ JÁNOS	Feszültség Az építészetre gondolva	olaj, 80x100 cm olaj, 70x100 cm
CSABAI KÁLMÁN	Október Régi bánya	olaj, 60x80 cm olaj, 50x70 cm
DALA JÓZSEF	Szabad május Mezőkövesden	olaj, 60x80 cm
DOMANOVSKY ENDRE	Kalapos nő Tarka teríték	tempera, 87x61 cm olajtempera, 61x87 cm
GERZSON PÁL	Madár virággal Földmérő	olaj, 60x80 cm gobelin, 120x60 cm
IVÁNYI ÖDÖN	Műtermi enterieur	olaj, 100x125 cm

KENGYEL ZOLTÁN	Csendélet	tempera, 14x19,5 cm
KISHONTHY JENŐ	Önarckép Házaspár Kettős arckép Önarckép	olaj, 60x50 cm olaj, 70x70 cm olaj, 60x50 cm olaj, 50x40 cm
KMETTY JÁNOS	Szentendreiek	olaj, 40x33 cm
KOKAS IGNÁC	Megtett utak Ginza pusztá III.	plextoll, 120x167 cm plextoll, 76x152 cm
KORKOS JENŐ	Parasztfiatalok	tempera, 50x40 cm
KUNT ERNŐ	Keszthelyi táj Köves Adria-part	olaj, 110x150 cm olaj, 100x140 cm
MARTYN FERENC	Kompozíció	olaj, 80x60
MAZSAROFF MIKLÓS	Talajmunka ősszel Visegrád ősszel Alvó leány	olajtempera, 90x110 cm olajtempera, 70x110 cm olajtempera, 40x30
MÉSZÁROS ERZSÉBET	Négyen	olajtempera, 41x36 cm
NAGY GY. MARGIT	Kompozíció	gobelin, 50x40 cm
NAGY LAJOS	Nyári emlék	olaj, 63x100 cm
PAPP LÁSZLÓ	Gyár I. Gyár II. Régi város Téli táj	olajtempera, 57x95 cm olajtempera, 50x40 cm olajtempera, 70x80 cm olajtempera, 50x80 cm
PATAKI JÁNOS	Carola	olaj, 100x70
PÁSZTOR GÁBOR	Relief I. Relief II. Relief III.	olajtempera, 86x54 cm olajtempera, 86x50 cm olajtempera, 76x63 cm
SERES JÁNOS	Csendélet Tél Fák Bükk	olaj, 35x40 cm olaj, 40x50 cm olaj, 50x70 cm olajpasztell, 47,5x63 cm
SZURCSIK JÁNOS	Sóstói kazánház Öregség Városterem	olajtempera, 50x72 cm olajtempera, 50x72 cm olaj, 80x110 cm
ZSIGNÁR ISTVÁN	Diósgyőri táj Badacsony	olaj, 80x125 cm tempera, 36x48 cm

Bálint Endre: Eldölt kereszt

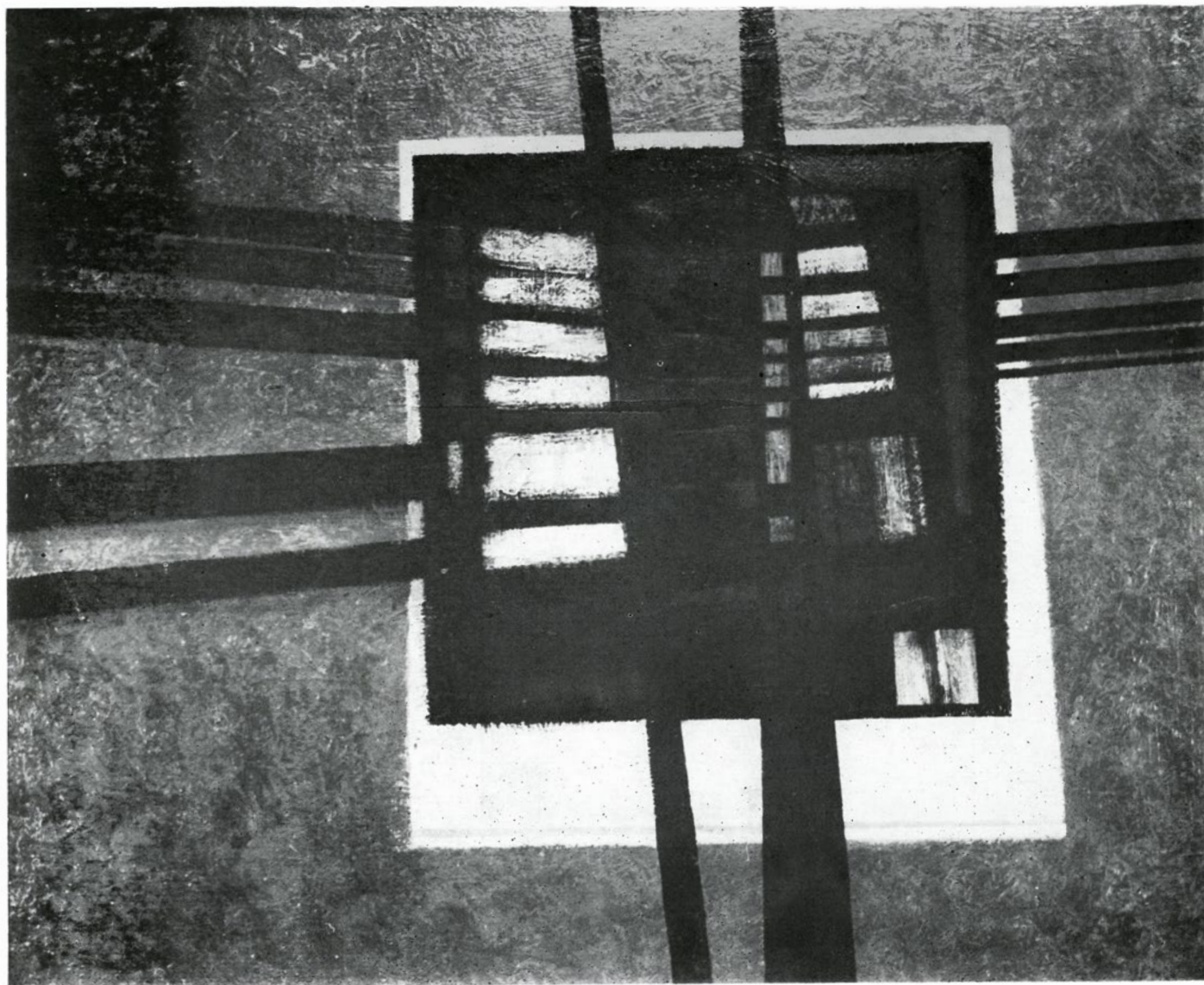

Berki Viola: Életformák

Bernáth Aurél: Alice erkélyen

Blaskó János: Feszültség

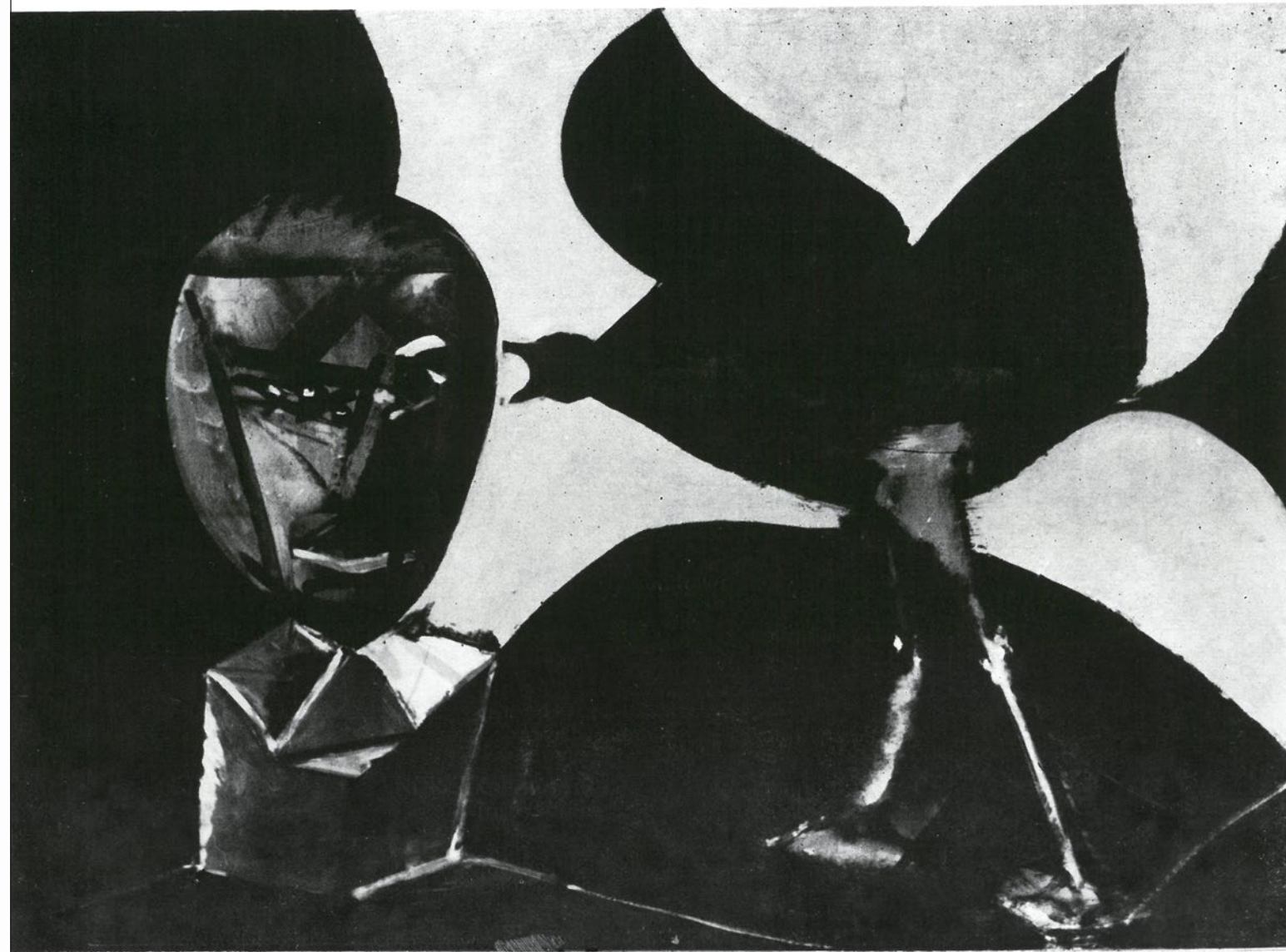
Csabai Kálmán: Október

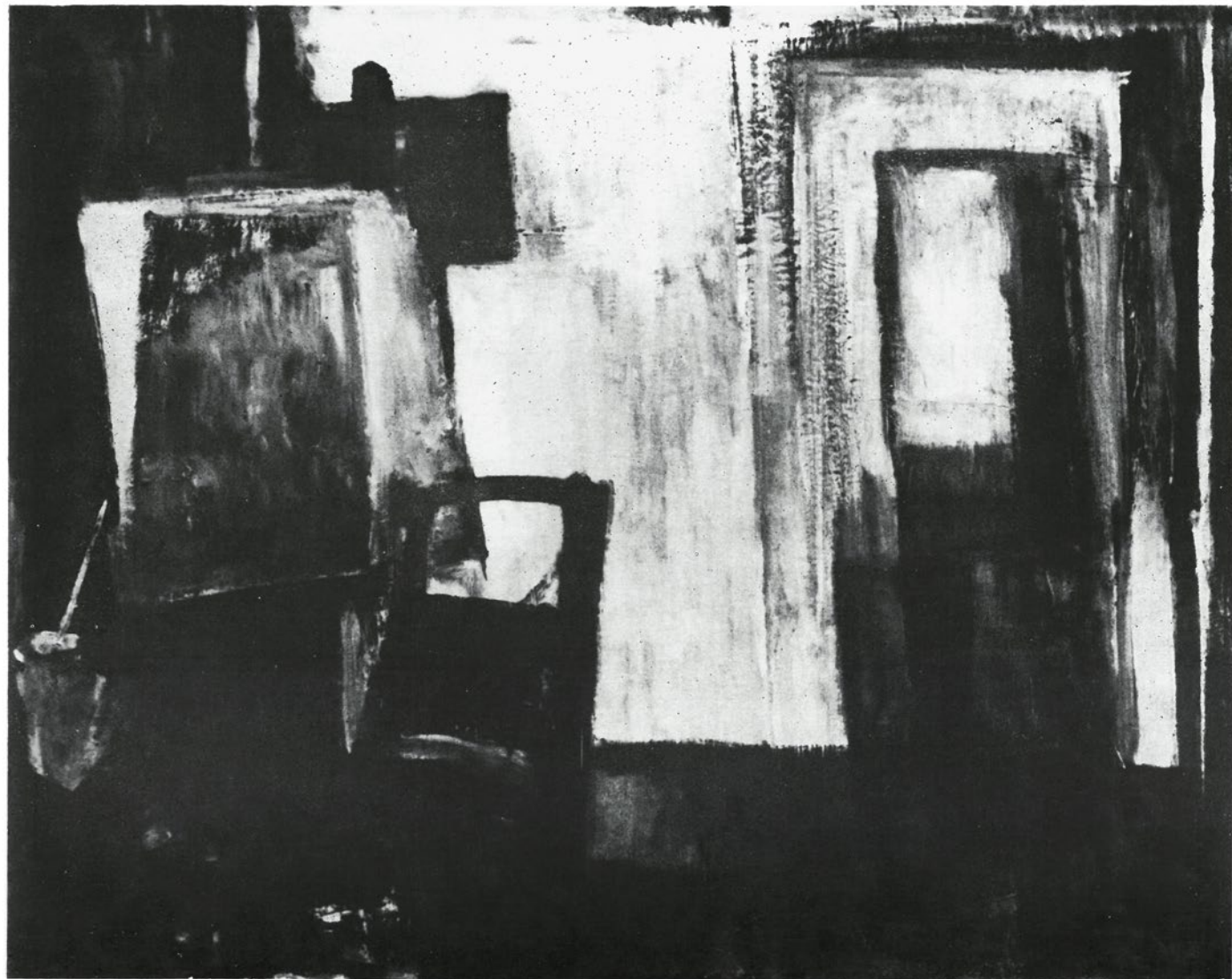

Domanovszky Endre: Kalapos nő

Gerzson Pál: Madár szoborral

Iványi Ödön: Műtermi enterieur

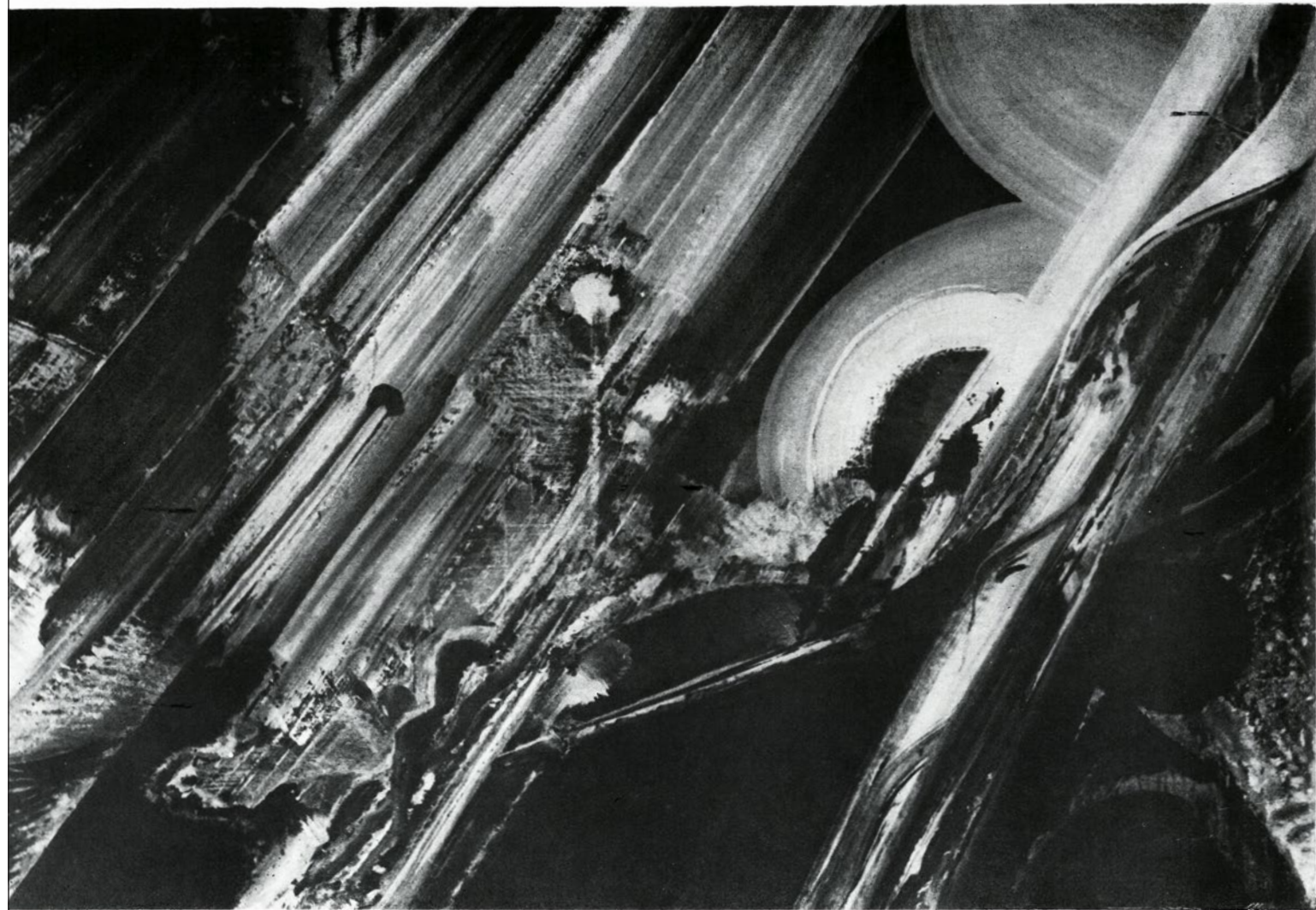
Kishonthy Jenő: Kettős arckép

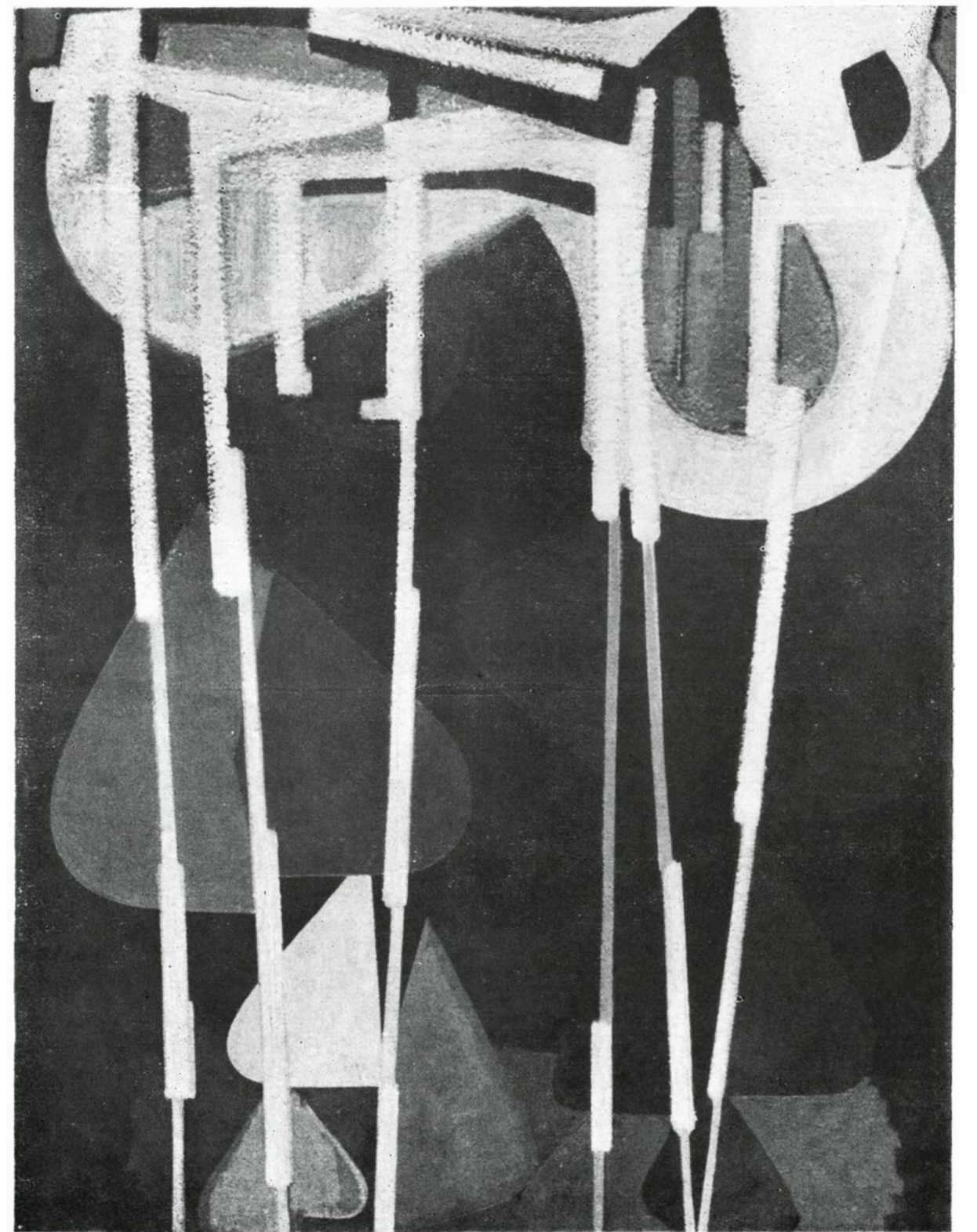
Kmetty János: Szentendreiek

Kokas Ignác: Megtett utak

Martyn Ferenc: Kompozíció

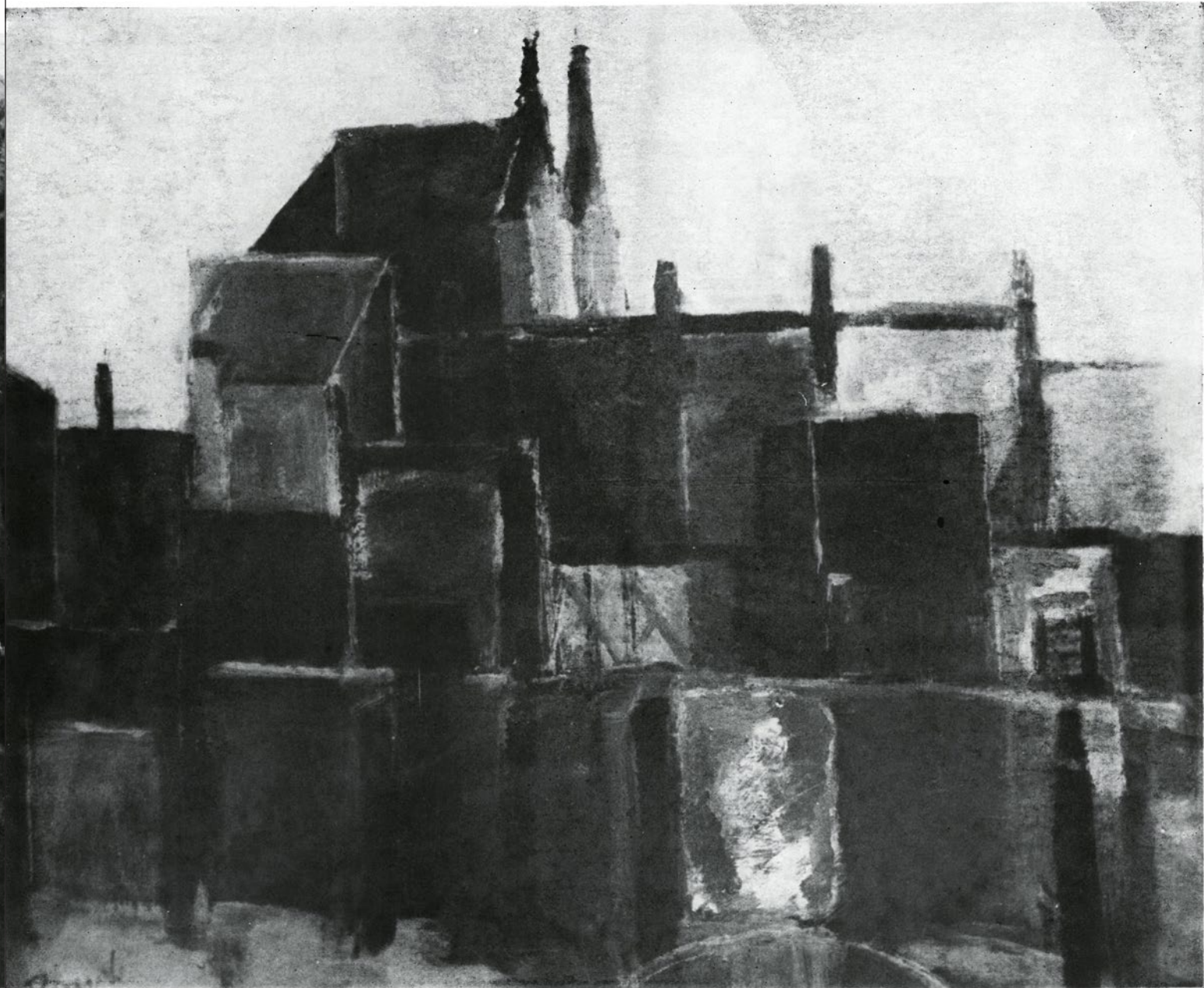
Kunt Ernő: Köves Adria-part

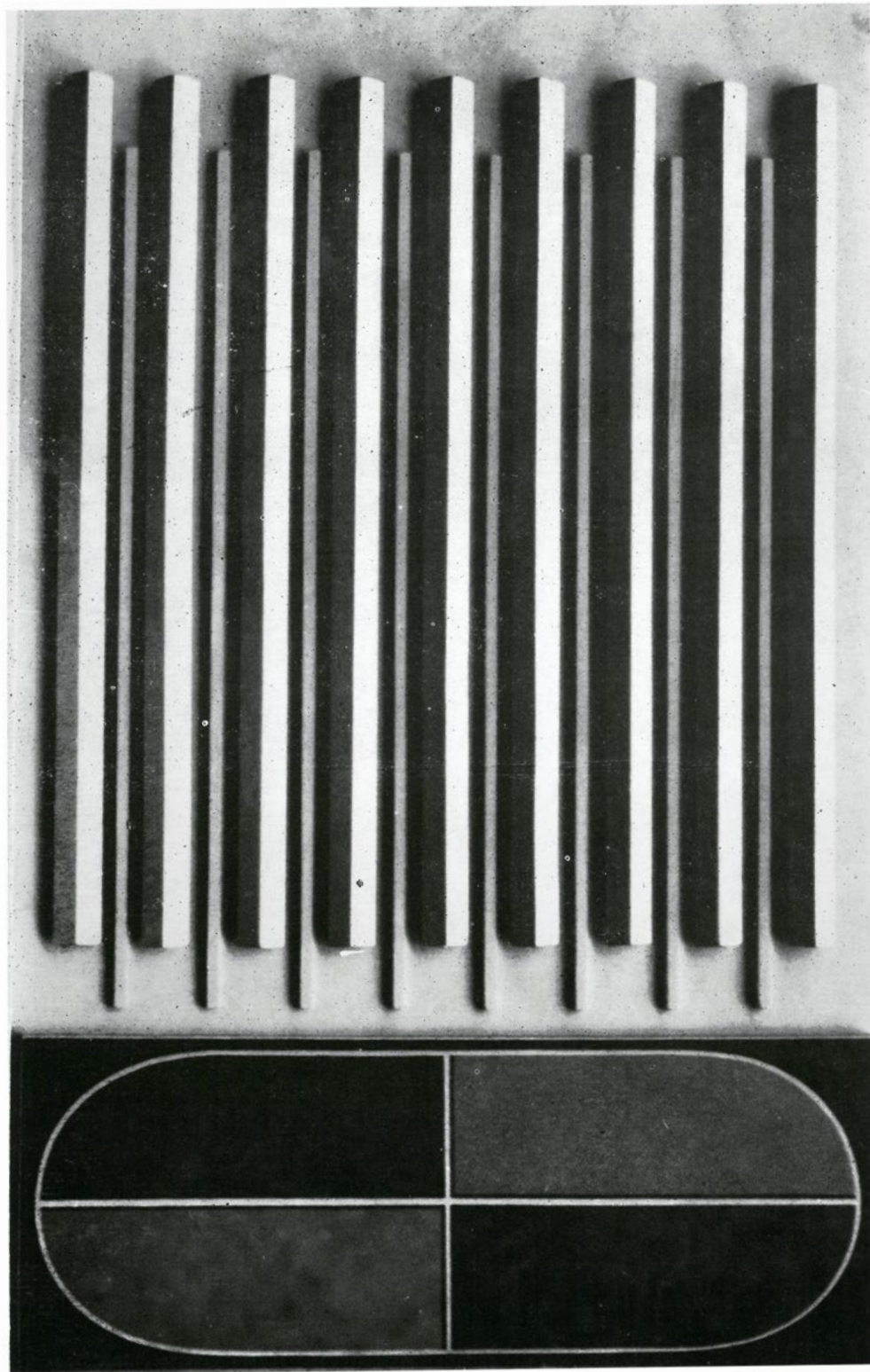
Mazsaroff Miklós: Talajmunka ősszel

Papp László: Régi város

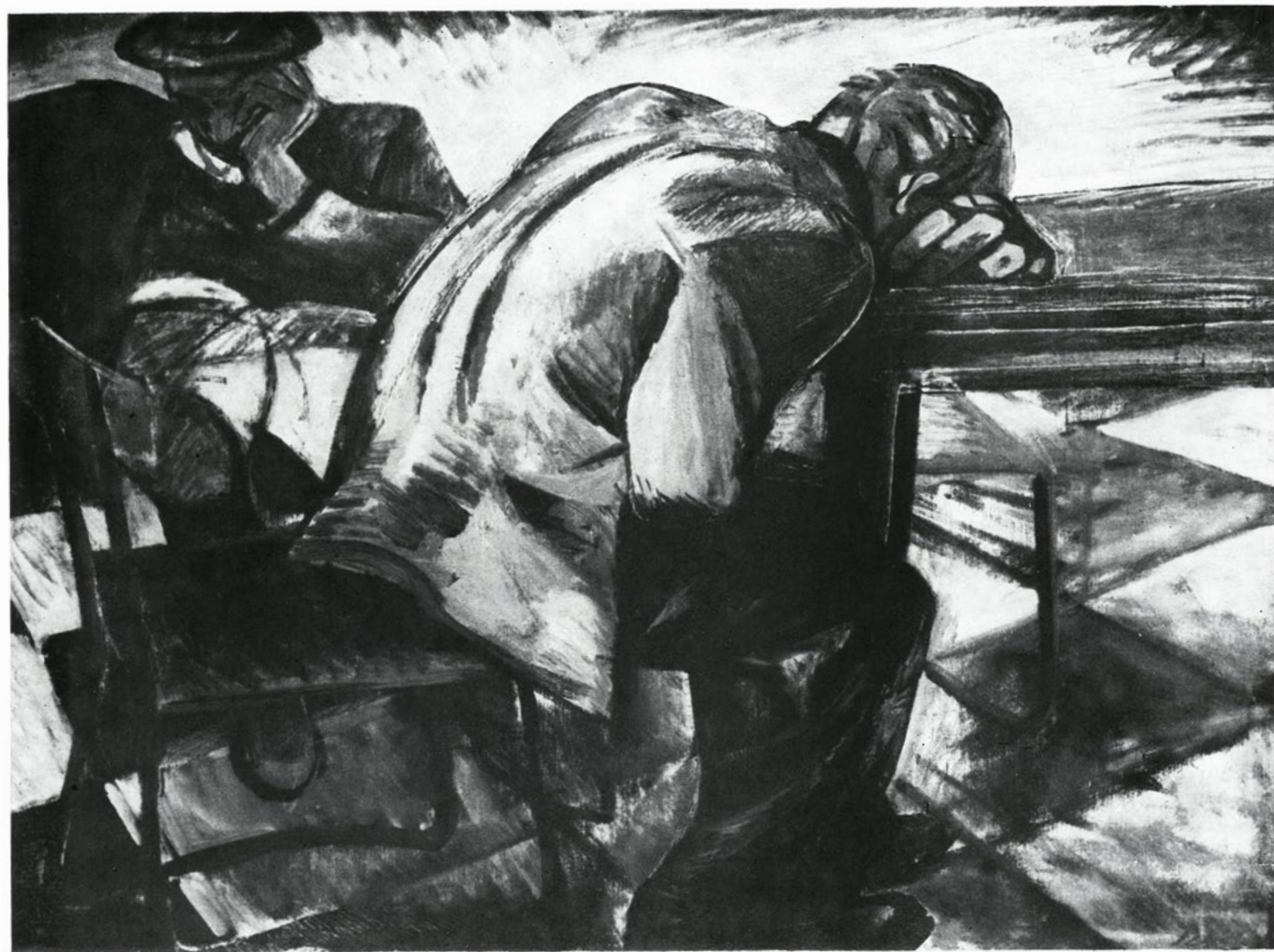
Pásztor Gábor Relief I.

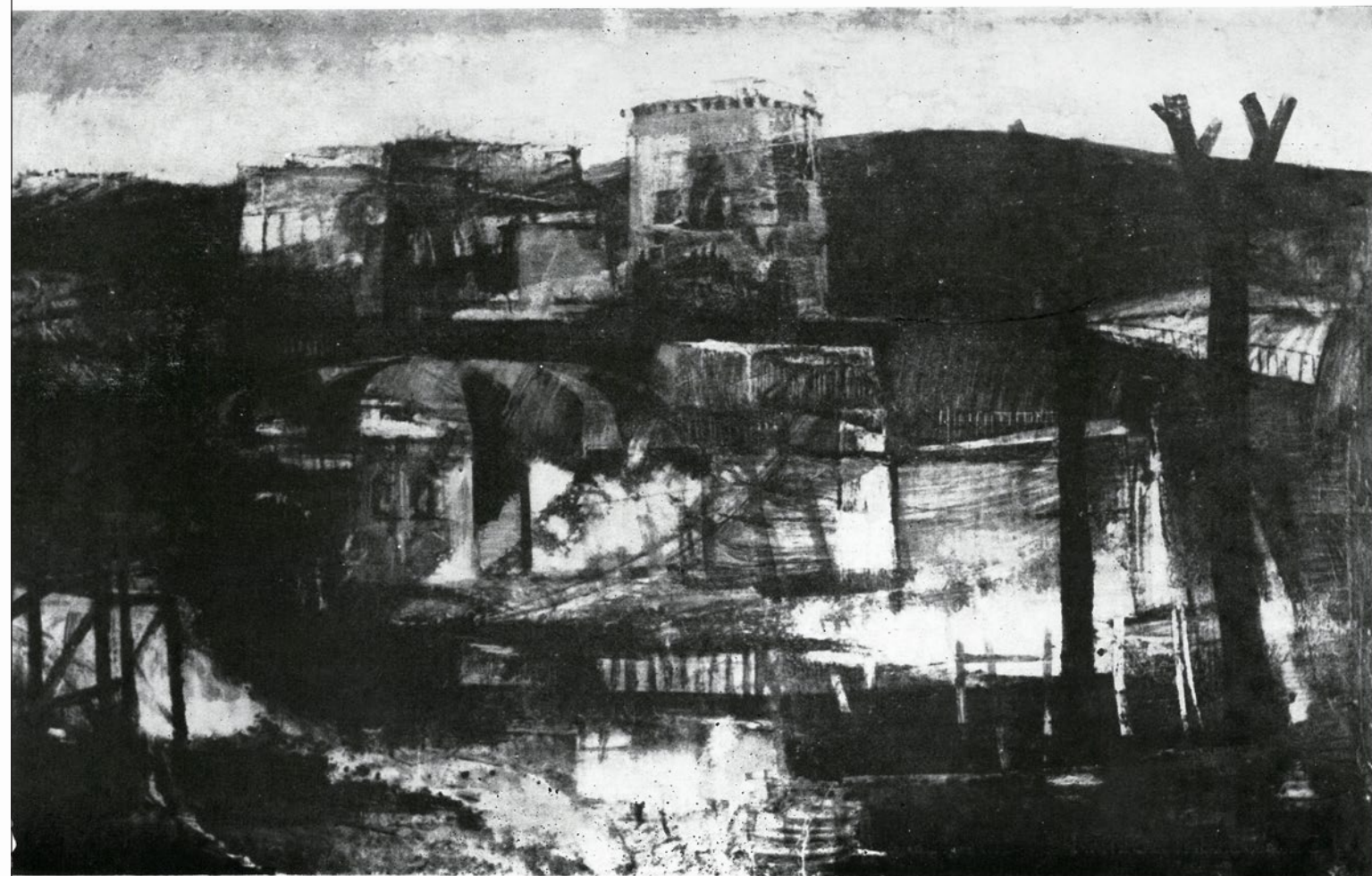
Seres János: Fák

Szurcsik János: Vároterem

Zsignár István: Diósgyőri táj

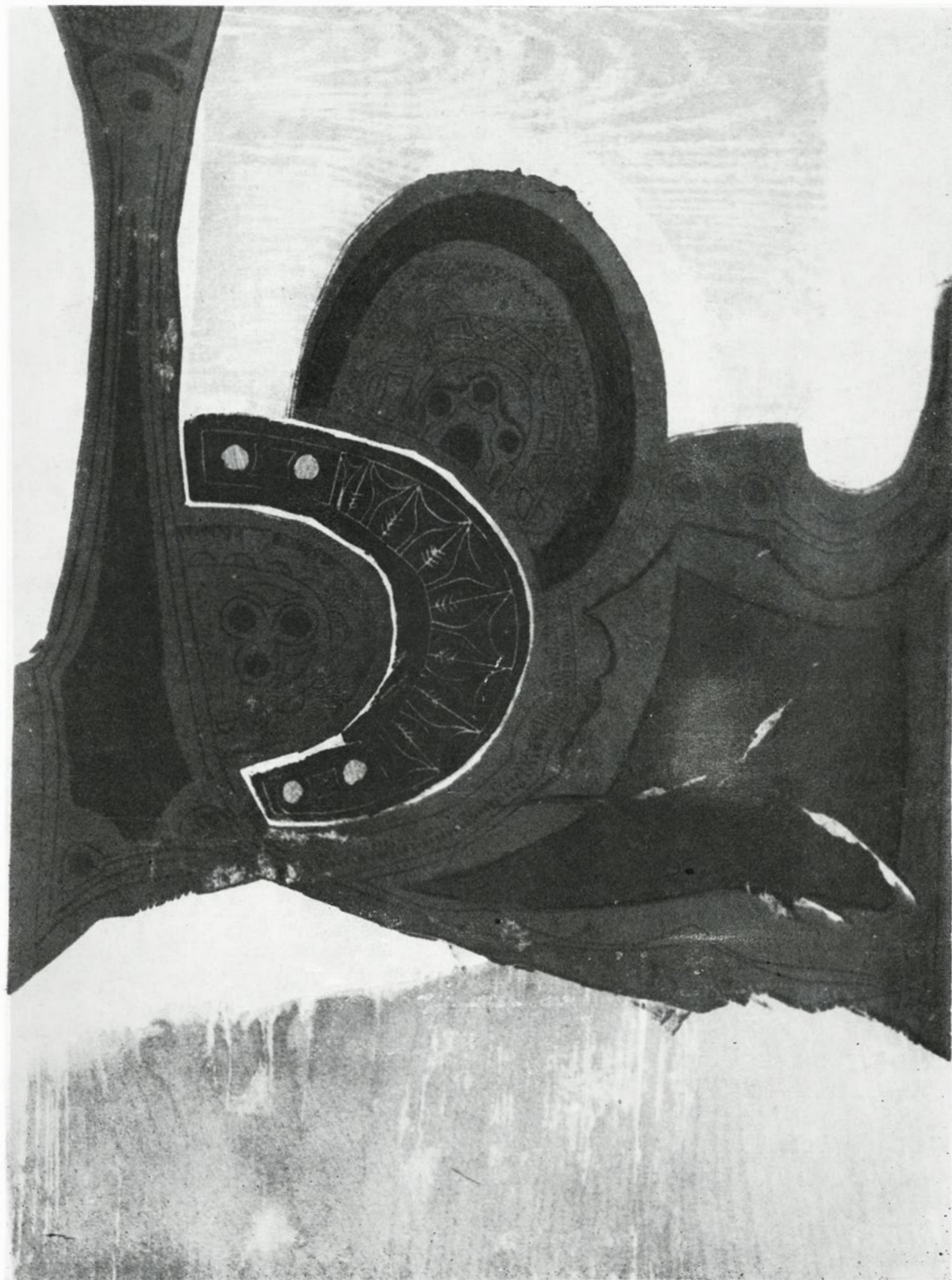
G R A F I K A

BARCZI PÁL	Árvíz Pár Árvíz, 1970. Tavaszi II. 1945.	tempera, 70x80 cm rézkarc, 40x30 cm rézkarc, 25x30 cm rézkarc, 40x30 cm
BIRÓ ILONA	Bastei III.	linó, 30x21 cm
BOZSIK ISTVÁN	Kompozíció Beszélgető	rézkarc, 20x30 cm rézkarc, 13x19 cm
CZINKE FERENC	Karcsai legenda Karcsai legenda II. Ősi szerszámok II. A szenvedés virágai	fametszet, 70x50 cm fametszet, 70x50 cm fametszet, 86x61 cm litográfia, 38x46 cm
CSOHÁNY KÁLMÁN	Fiatalk Szakadék Visszatekintő	rézkarc, 30x20 cm rézkarc, 30x20 cm rézkarc, 30x20 cm
DEBRECZENI ZOLTÁN	Sárospatak III.	műanyag metszet, 120x70 cm

FELEDY GYULA	Homage á Bartók I. Homage á Bartók II. Homage á Bartók III. Homage á Bartók IV. Bányavidék Szülőföldem I.	litográfia, 44x43 cm litográfia, 64x47 cm litográfia, 45x43 cm litográfia, 54x45 cm litográfia, 64x46 cm
KISS ATTILA	Háborús vízió Portré	tus, 28x21 cm tus, 28x19 cm
KISHONTHY JENŐ	Lenin I. Lenin II. Lenin VIII.	rajz, 39x45,5 cm rajz, 43x41,5 cm rajz, 46x30 cm
KUNT ERNŐ	Ősz színespapír kivágás,	215x294 cm
LENKEY ZOLTÁN	Bábszínház Keresztek Tükröződés Vázlat	rézkarc, 29x19,5 rézkarc, 19,5x24,5 cm rézkarc, 24,5x19,5 cm rézkarc, 30x24,5 cm
LUKOVSKY LÁSZLÓ	Tavaszi Ébredés Emlékezés 1945—70. I. Emlékezés 1945-re	rézkarc, 29x35 cm rézkarc, 25x29 cm rézkarc 45x50 cm papír metszet 35x60 cm
NAGY ERNŐ	Virágcsendélet Erdő széle Csónakok	okvarell, 34x48 cm akvarell, 50x59 cm okvarell, 29x40 cm
PETŐ JÁNOS	Csodaszarvas Holdutas	litográfia, 40x70 cm litográfia, 60x50 cm
RÉTI ZOLTÁN	Visegrádi vár	akvarell, 43,5x68 cm
SERES JÁNOS	Ősz Házak	akvarell, 49x63 cm akvarell, 49x63 cm
TELLINGER ISTVÁN	Fura virág	hidegtű, 40x24 cm
TENKÁCS TIBOR	Kánikula Kikelet	akvarell, 47,5x65 cm akvarell, 47,5x65 cm

Barcsi Pál: Árvíz, 1970

Czinke Ferenc: Ősi szerszámok

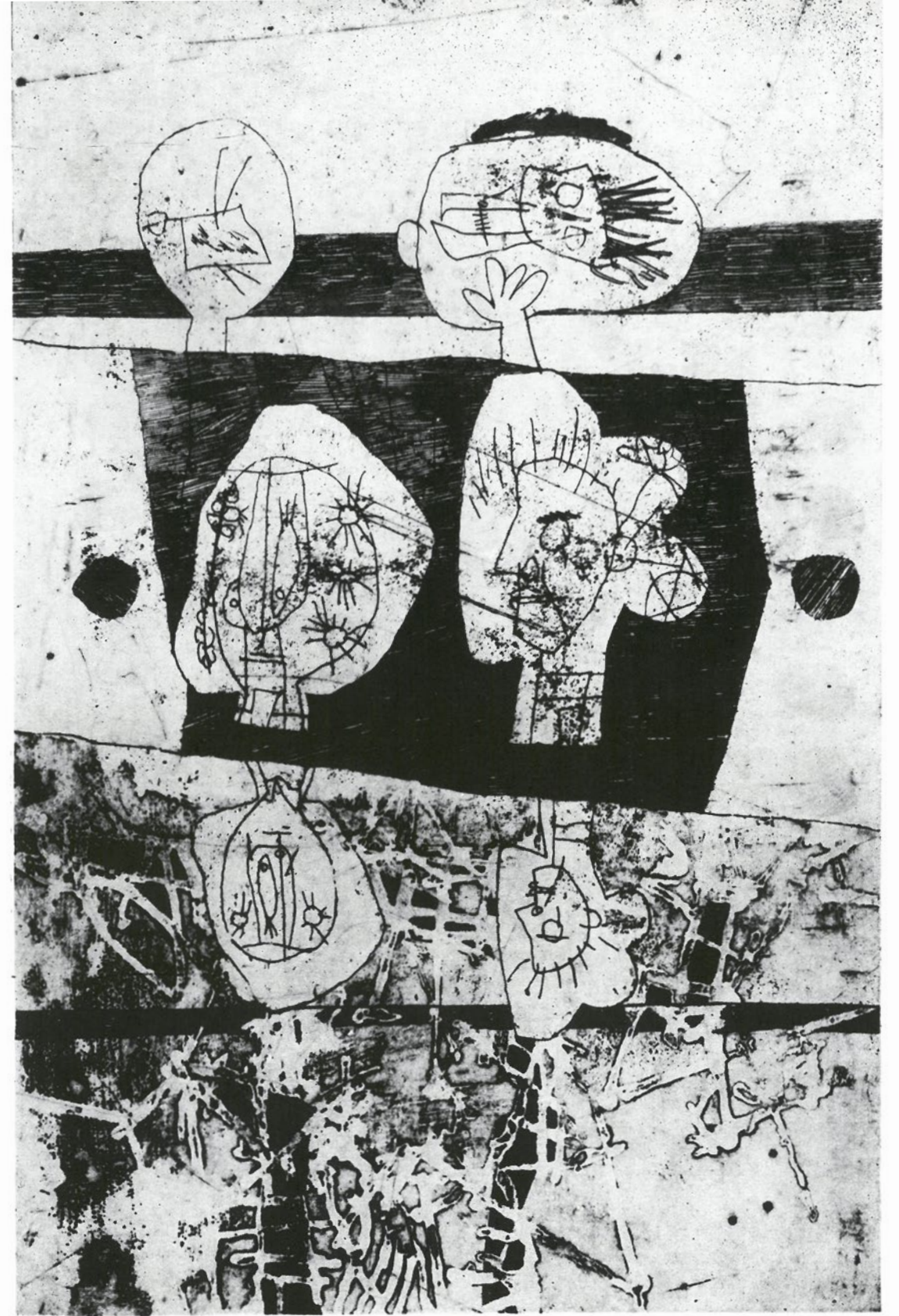
Csohány Kálmán: Visszatekintő

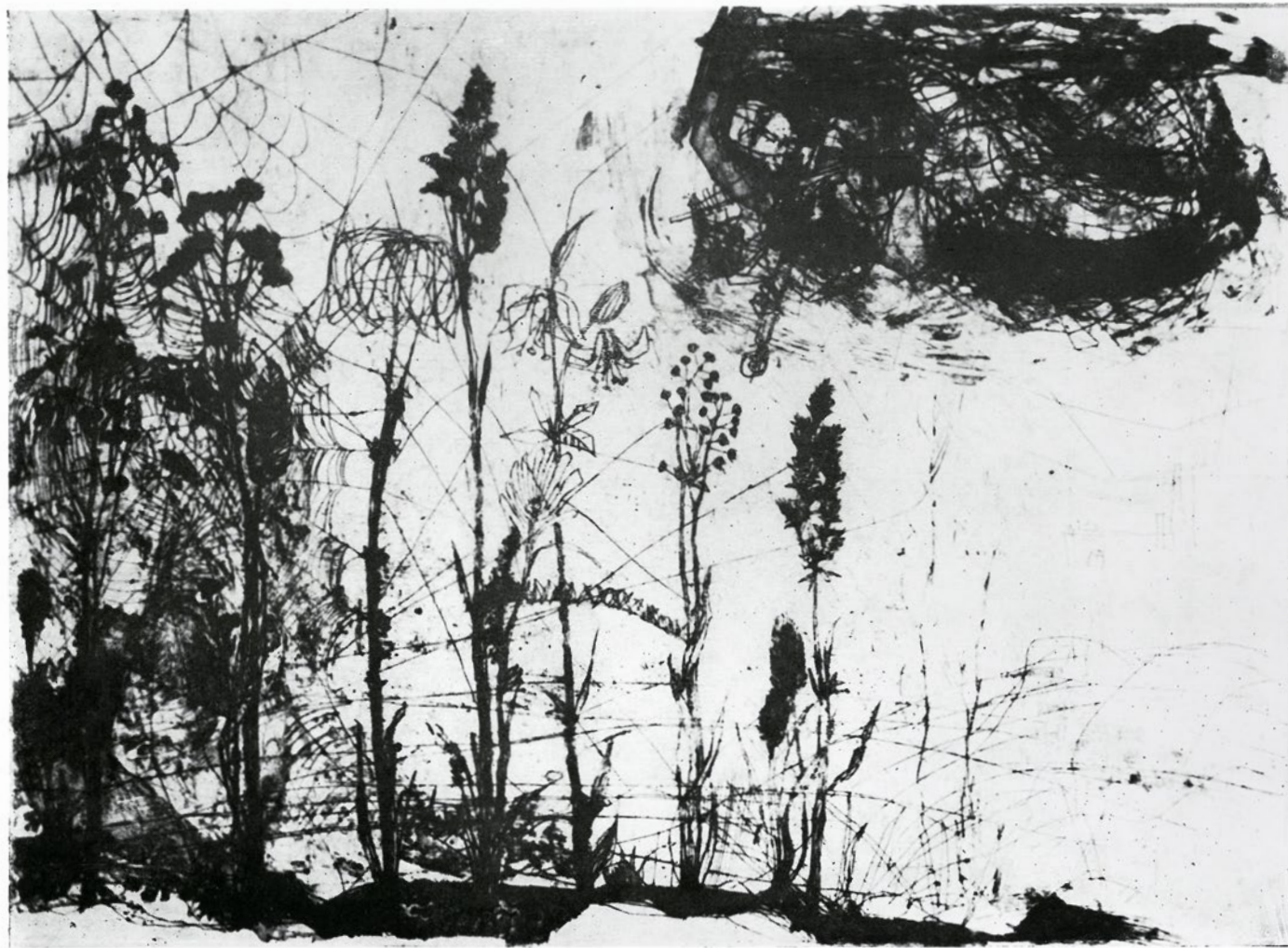
Feledy Gyula: Hommage á Bartók III.

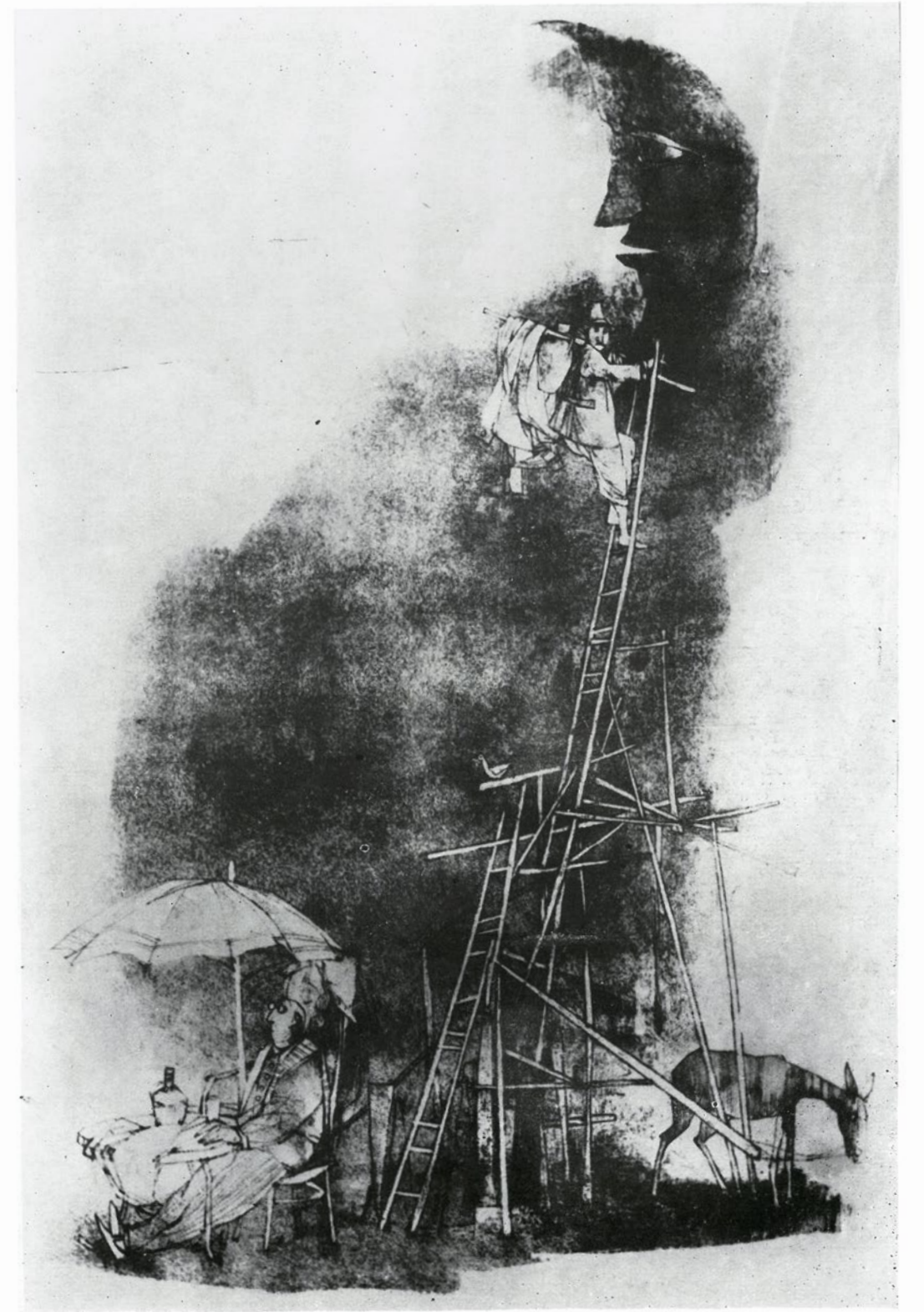
Lenkey Zoltán: Bábszínház

24. Lukovszky László: Tavasz

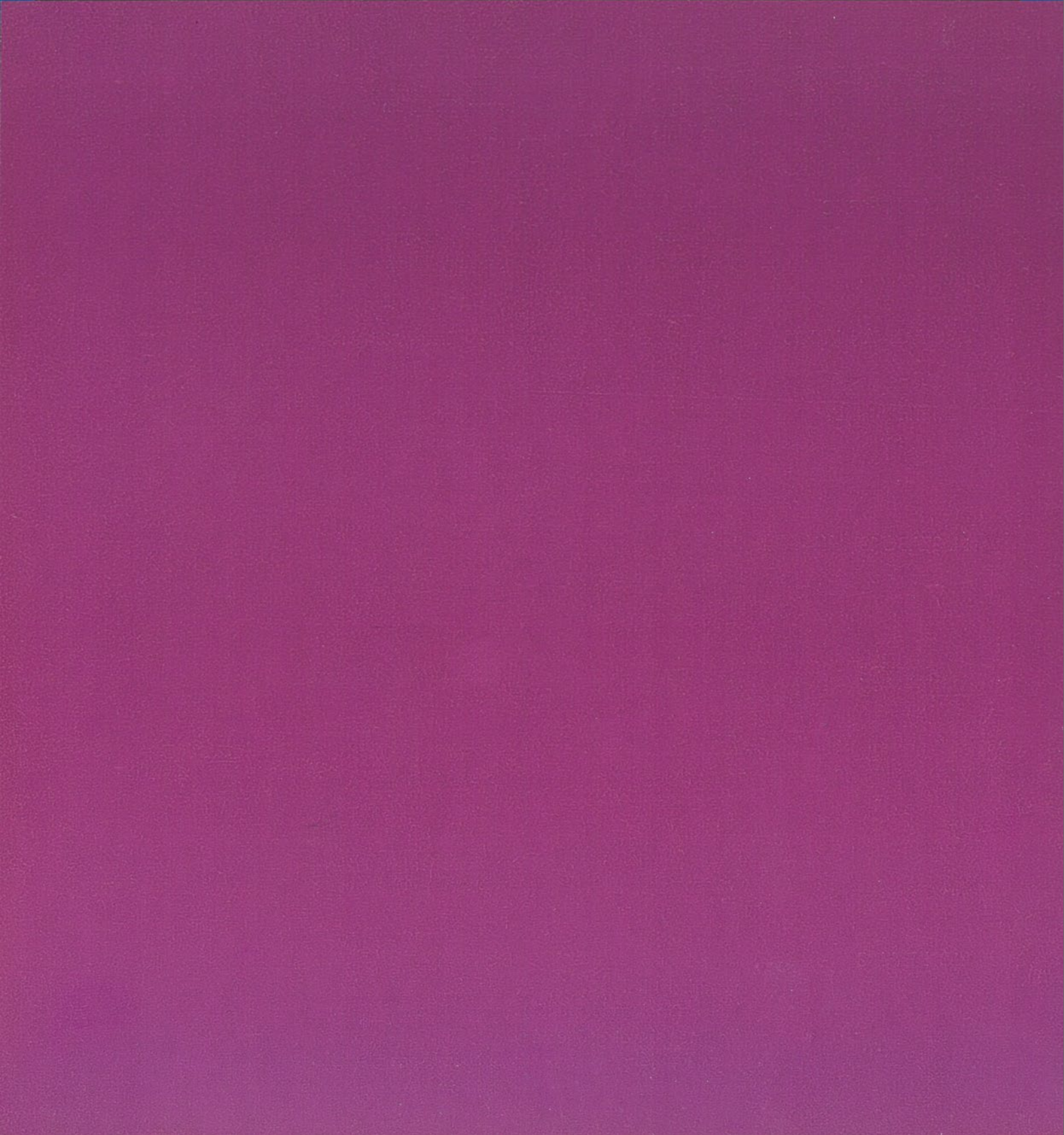
Pető János: Holdutas

S Z O B O R

ASSZONYI TAMÁS	Háború I.	bronzérem, 8 cm	
	Háború II.	bronzérem, 8 cm	
	Háború III.	bronzérem, 8 cm	
	Lenin él	fatalapzaton bronzérem,	20 cm
	Lenin élt	fatalapzaton bronzérem,	10 cm
	Lenin élni fog	fatalapzaton bronzérem,	10 cm
KERÉNYI JENŐ	Csontváry	bronz, 39 cm	
	Magvető	bronz, 45 cm	
KISS ISTVÁN	Lovak	vörösréz, 40x100 cm	
	Hajnal	bronz, 40 cm	
	Tanácsköztársaság	bronz, 48 cm	

KISS NAGY ANDRÁS	Pilar	bronz, 33 cm
	Nascitas	bronz, 10x22 cm
	Torzó (Egri nő)	bronz, 25 cm
KOVÁCS FERENC	Kőműves	márvány, 40 cm
	Szimbiózis	mészkő, 42 cm
	NS Almakirály	márvány, 40 cm
NAGY ISTVÁN JÁNOS	Fekvő nő	vörösmárvány, 37 cm
NÉMETH MIHÁLY	Táncolók	kő, 35 cm
	Kuporgó	kő, 35 cm
	Csillagnéző	kő, 35 cm
id. SZABÓ ISTVÁN	Fejés	faszobor, 54x100 cm
	Favillás	faszobor, 50 cm
	Csikós	faszobor, 53x80 cm
VARGA IMRE	Derkovits	bronz-alumínium, 70 cm
	Földindulás	fa-ólom, 13 cm
VARGA MIKLÓS	Kertészlány	bronz, 37 cm
	Vágyódás	bronz, 29 cm
	Boldogkő	bronzérem, 9 cm
	Diósgyőr	bronézrem, 10,5 cm
	Sárospatak	bronézrem, 10,5 cm
VIGH TAMÁS	Tömzsi torzó	bronz, 12 cm
	Vásárhelyi Pál	
	(a tiszadobi emlékműhöz)	bronz, 39 cm
	A selmecbányai gyűjtemény bronzkapujához	vörösréz-lemez plasztika 60x60 cm

Asszonyi Tamás: Lenin élni fog

Kerényi Jenő: Magvető

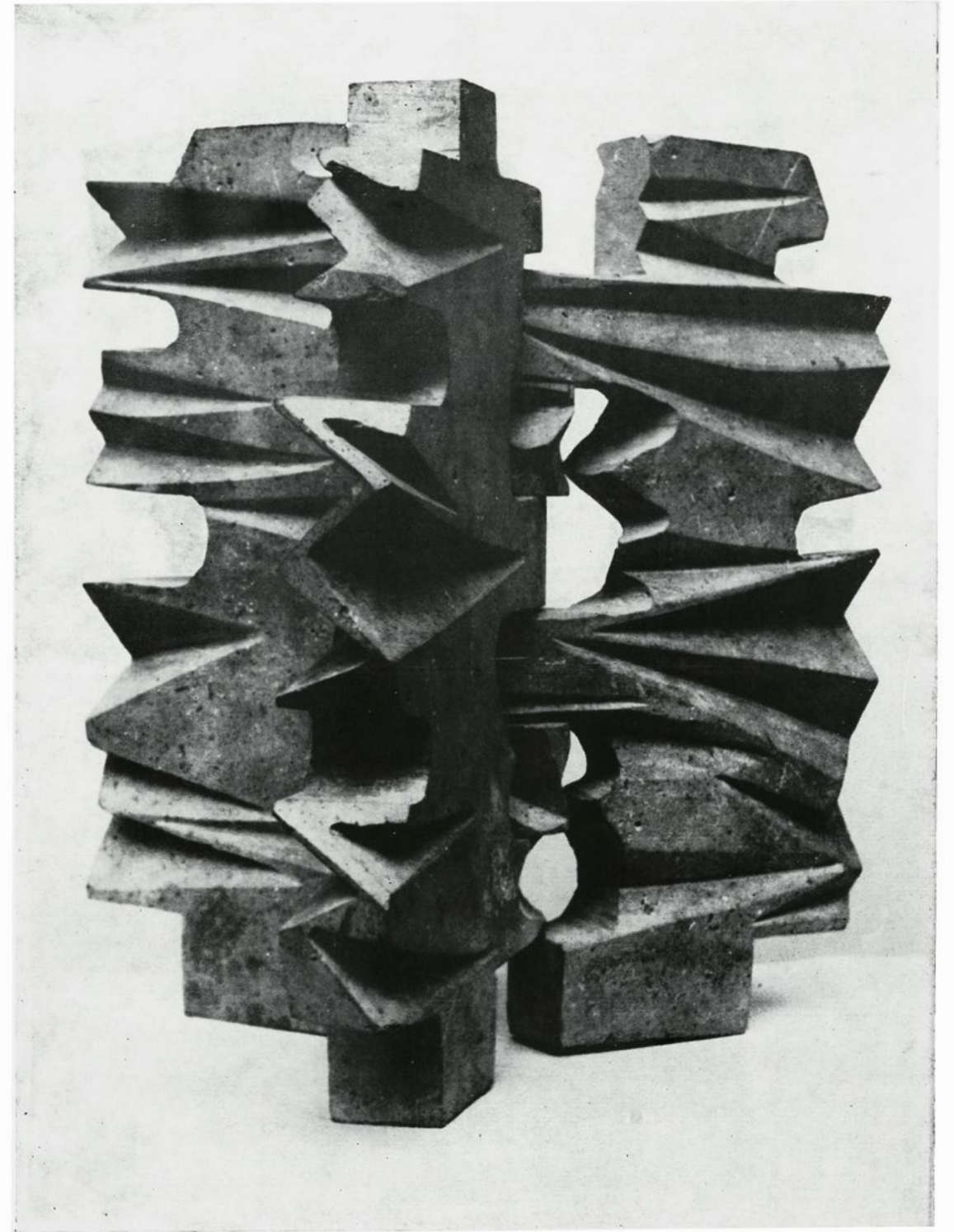
Kiss István: Lovak

Kiss Nagy András: Torzó (Egri nő)

Kovács Ferenc: Szimbíózis

Németh Lajos: Táncolók

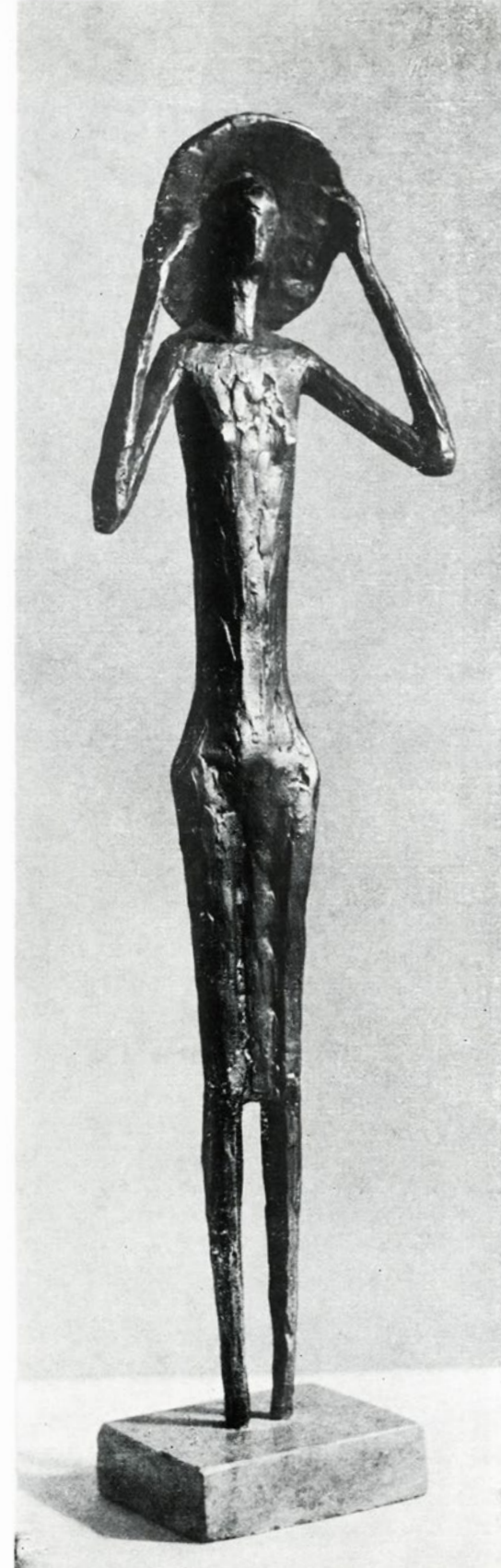

id. Szabó István: Favillás

Varga Imre: Derkovits

Varga Miklós: Kertészlány

Vigh Tamás: Vásárhelyi Pál (a tiszadobi emlékműhöz)

A MISKOLCI TÉLI TÁRLAT DÍJAINAK ALAPÍTÓI:

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS TANÁCSA
BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TANÁCSA
BORSODI SZÉNÁNYÁK
BORSODI VEGYI KOMBINÁT
DIÓSGYŐRI GÉPGYÁR
HEJŐMENTI ÁLLAMI GAZDASÁG
LENIN KOHÁSZATI MŰVEK
ÓZDI KOHÁSZATI ÜZEMEK
ÓZDVIDÉKI SZÉNÁNYÁK

A ZSÜRIBIZOTTSÁG TAGJAI

BORBÉLY LÁSZLÓ művészettörténész, CSOHÁNY KÁLMÁN grafikusművész,
D. FEHÉR ZSUZSA művészettörténész, FELEDY GYULA grafikusművész,
GÁBOR ESZTER, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus művészeti főelő-
adója, LENKEY ZOLTÁN grafikusművész, PÁSZTOR GÁBOR grafikusművész,
SERES JÁNOS festőművész, SOMOGYI JÁNOS festőművész, SZURCSIK
JÁNOS festőművész, VIGH TAMÁS szobrászművész.

A kiállítást MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS TANÁCSA, BORSOD-ABAÚJ-
ZEMPLÉN MEGYE TANÁCSA, A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE, A KIÁLLÍTÁSI INTÉZ-
MÉNYEK (MŰCSARNOK) ÉS A MISKOLCI GALÉRIA gondozásában
KOVÁCS BÉLA rendezte.

A katalógust KATONA LÁSZLÓ tervezte.

A reprodukciókat KLEIN JÓZSEF és KOVÁCS FERENC (Bernáth, Doma-
novszky, Martyn festményeiről) készítette.

Felelős kiadó a Kiállítási Intézmények igazgatója

Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat 70 — 9770 — 700 Felelős vezető: Szemes István

